

مجله اریکه

مجله اریکه

وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی

ماه جوزا سال ۱۴۰۰

فهرست مطالب

- ۳..... د دولتي ادارو د ډیجیټل جوړونې پروسي د تعقیب کمیسیون غونډه
- ۴..... برگزاری جلسه ای به منظور مصرف موثر بودجه
- ۵..... د افغان بیسیم مخابراتی شرکت او ISPs شرکتونو سره د هوکړه لیک لاسلیک
- ۶..... اشتراک وزیر مخابرات در جلسه کمیته رئیسان مشرانو جرگه
- ۷..... د روشن مخابراتي شبکې د ټکنالوجی لوی رییس د معصومه خاوري سره کتل
- ۷..... نادري د معصومه خاوري سره وکتل
- ۸..... دیدار معین عواید و گمرکات وزارت مالیه با وزیر مخابرات و تکنالوژی معلوماتی
- ۹..... د آغلې معصومه خاوري سره د افغان بیسیم مخابراتی شبکی سرپرست کتنه
- ۱۰..... دیتاهای بزرگ، تحلیل و تجزیه آن
- ۱۳..... د پنجشیر سیمه ایزو ادارو وسایلو سروی
- ۱۴..... کمک شیشه های هوشمند موثر به نایینایان
- ۱۵..... د بامیان په ولایت کې ښوونیز ورکشاپ شو
- ۱۶..... توانایی هوش مصنوعی امکان صحبت با کتاب را میسر ساخت
- ۱۷..... د جوزجان په ولایت کې روزنیز پروگرام پیل شو
- ۱۸..... هدفونی مناسب برای حل معضل آزار دهنده خروپف
- ۱۸..... با استفاده از کفش هوشمند از سلامت خود باخبر شوید
- ۱۹..... فناوری هوشمند برای کنترل گوشی فرزندان شما
- ۲۰..... تیم پاسخگویی به حوادث کامپیوتری

صاحب امتیاز وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی

مدیر مسوول: عبدالغزیز ستانکزی

ترتیب کننده: معصومه نیازی
کارشناس روابط اجتماعی

عکاس: ویس خان نیکزاد

گزارشگر: شبیراحمد صالحی

تهیه کننده: آمریت رسانه ها

آدرس: محمد جان خان وات کابل
افغانستان

شماره تماس: ۰۲۰۲۱۰۵۷۳۳

Aziz.stanikzai@mcit.gov.af

آدرس ویبسایت

www.mcit.gov.af

د دولتي ادارو د ډیجیټل جوړونې پروسې د تعقیب کمیسیون غونډه

دا ناسته د مخابراتو او معلوماتي ټکنالوجی وزیرې معصومه خاوري، د جمهوري ریاست د

چارو ادارې د پانګونې د آسانتیا واحد رئیس عطا الله نصیب، د مرکزي احصایې، اترا، ملي

رایډیو تلویزیون، د ملګي هوایي چلند ادارو او په متحده عربي اماراتو کې د افغانستان سفیر

په ګډون جوړه شوې وه او پکې د نړیوالو معیارونو او تجربو څخه د ګټې اخیستې په خاطر د

ولسمشر د فرمان د تعقیب په اړه خبرې و شوې.

د غونډې په پیل کې د جمهوري ریاست د چارو ادارې د پانګونې د آسانتیا واحد رئیس عطا

الله نصیب د دولتي ادارو د ډیجیټلي کولو او په دغه برخه کې د نړیوالو تجربو څخه د ګټې

اخیستې په منظور د ولسمشر د فرمان او نظر په اړه خبرې وکړې.

د مخابراتو او معلوماتي ټکنالوجی وزیرې معصومه خاوري د جلالتماب ولسمشر لارښوونې او

په هیواد کې د موجوده سیستمونو په ځواکمنو او کمزورو ټکو خپل لیدلوری مطرح او په دې

برخه کې د اړونده ادارو ترمنځ د لاهمغړۍ او په ګډې همکارۍ ټینګار وکړ.

د غونډې پای کې پریکړه وشوه چې د کمیسیون غړي د دهغو بنسټونو سره چې په دې برخه

کې بریالی تجربې لري خپلې همکارۍ دې چټکې کړي او د اطلاعاتو د ثبت ملي مرکز

جوړولو لپاره دې لازم شرایط برابر کړي او همدارنګه د هیواد د موجوده سیستمونو اوسنی

وضعیت تعریف او د ولسمشر سره دې شریک کړل شي.

برگزاری جلسه‌ای به منظور مصرف موثر بودجه

این جلسه که به ریاست محترمه معصومه خاوری وزیر مخابرات و تکنالوژی معلوماتی، محترم احمد مسعود لطیف رای معین پالیسی و پروگرام و شماری از ریيسان بخشهای مربوط برگزار شد، در مورد چگونگی مصرف بودجه انكشافی سال مالی ۱۴۰۰ و وضعیت پروژه‌های انكشافی وزارت بحث و تبادل نظر صورت گرفت.

در این جلسه، محترمه معصومه خاوری به تمامی ریيسان هدایت داد تا روند تطبیق پروژه‌های انكشافی در مرکز و ولایات تسریع شود و تصریح کرد که تأخیر در روند اجرای پروژه‌ها قابل قبول نیست.

در این نشست به برخی از مشکلات در روند تدارکاتی وزارت نیز اشاره و هدایت داده شد تا ریيسان و مسوولان پروژه‌ها باید در قسمت برداشتن موانع و عملی‌سازی به موقع پروژه‌های انكشافی تلاش بیشتر نمایند. مجموع بودجه انكشافی وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی برای سال مالی ۱۴۰۰ حدود ۶۲۳ میلیون افغانی است.

د افغان بیسیم مخابراتی شرکت او ISPs شرکتونو سره د هوکړه لیک لاسلیک

د افغانستان د معلوماتو ملي مرکز سره د ۲۴ مخابراتي شبکو د نښلولو په تعقیب

سره به شپږ نور شرکتونه هم په دې وروستیو کې د مخابراتو وزارت سره د دوه اړخیزه هوکړه لیک په لاسلیک کولو د نکسا سره وصل شي.

دا هوکړه لیک نن غرمه د معصومه خاوري، معلوماتو سیستمونو امنیت رییس او د نوموړو شرکتونو د استازو په حضور لاسلیک شو.

د دې هوکړه لیک د لاسلیک په مراسمو کې د مخابراتو وزیرې د نکسا پروژه د

مخابراتو وزارت یوه له مهمو پراختیایي پروژو څخه وگڼله او په هیواد کې یې د

انترنټي ترافیک د دې پروژې هدف وباله او یادونه یې وکړه چې د نکسا پروژې د

تطبیق سره به د انټرنټ کارونکو اطلاعات خوندي، کیفیت لارښه او بیې کمې

شي.

په دې ناسته کې د مخابراتو وزارت سره د افغان بیسیم، Io Global, Ankabut،

Network Zone, Cyber telecom و Vital Telecom شرکتونو دوه اړخیزه

هوکړه لیک هم لاسلیک کړل.

دې سره هم مهاله د نکسا سره د اتصالات د لومړي او افغان بیسیم د دوهم

مخابراتي شرکتونو په توگه وصل شوي چې د تندیس په ورکولو سره وستایل

شول.

د افغان بیسیم مخابراتي شرکت چې وړاندې د مایکروویف له لارې د نکسا سره

وصل و ددې هوکړه لیک د لاسلیک سره به د نوري فایبر له لارې ونښلول شي.

همدا راز افغان بیسیم به د انټرنټ د ځینو خدمتونو او اسانتیاوو د وړاندې کولو

ترڅنگ د نکسا سره د نورو انټرنټي شرکتونو د نښلولو لپاره زمینه برابره کړي.

د یادولو ده چې 24 شرکتونه لا دمخه د نکسا سره نښلول شوي دي.

اشتراک وزیر مخابرات در جلسه کمیته رئیس‌ان مشرانو جرگه

محترمه معصومه خاوری وزیر مخابرات و تکنالوژی معلوماتی با حضور در جلسه کمیته رئیس‌ان مشرانو جرگه به سوالات اعضای این کمیسیون پاسخ ارایه نمود. در این نشست مسوولان اداره تنظیم خدمات مخابراتی (اترا) و شرکت افغان تیلیکام نیز دعوت شده بودند.

بلند بردن کیفیت خدمات مخابراتی و کاهش قیمت خدمات، ترویج و توسعه استفاده از فناوری‌های الکترونیک در ادارات و جامعه، مبارزه با جرایم سایبری، چگونگی جمع آوری ده درصد محصول خدمات مخابراتی از مشترکین و نصب سیستم ریل تایم و برخی موضوعات تخنیکی دیگر از مواردی بود که اعضای آن کمیسیون در زمینه پرسش‌های شان را مطرح کردند.

محترمه معصومه خاوری وزیر مخابرات و تکنالوژی معلوماتی در مورد کارکردها و دست‌آورد های این وزارت طی دو سال گذشته و پلان های بعدی وزارت معلومات داد و تصریح کرد که وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی یک اداره پالیسی ساز است و تمرکز اصلی آن بهبود زمینه و شرایط برای سکتور تکنالوژی معلوماتی از طریق طرح پالیسی ها است.

خانم خاوری همچنین در پاسخ به سوالات مطرح شده در مورد جمع آوری محصول ده فیصد خدمات مخابراتی نیز صراحتاً گفت که وزارت مخابرات در مدیریت تخنیکی و جمع‌آوری محصول خدمات مخابراتی از مشترکین، نقشی ندارد اما از نحوه پرداخت آن از سوی شرکت‌های مخابراتی، نظارت می‌نماید بانو خاوری در مورد تنظیم و نظارت از ارایه خدمات پستی، دیجیتال سازی ادارات دولتی، تعدیلات در قوانین و امنیت سایبری نیز توضیحات داده گفت این وزارت تا کنون به دو هزار مورد تخلفات، جرایم و شکایات مربوط به شبکه های اجتماعی، رسیدگی نموده است.

در ختم این جلسه فضل هادی مسلم‌یار رییس مشرانو جرگه، توضیحات مسوولان دعوت شده را قناعت بخش خواند و طرفین روی همکاری های بیشتر در زمینه تأمین شفافیت و حسابدهی تأکید کردند.

د روشن مخابراتي شبکې د ټکنالوجۍ لوی رئیس د آغلې معصومه خاوري سره کتل

په پیل کې ښاغلي هوتک د مخابراتي خدمتونو د پراختیا لپاره د دغه شرکت د وړتیاوو، امکاناتو او همدارنگه د پروگرامونو په اړه خبرې وکړې. ښاغلي هوتک په هیواد کې د مخابراتي خدمتونو د پراختیا په وړاندې شته نیمګړتیاوو او ننگونو ته اشاره وکړه او د دواړو ادارو په خپلو کې د همکاریو او د همغږۍ غوښتنه وکړه. ښاغلي هوتک یادونه وکړه چې د روشن مخابراتي شرکت د مخابراتي خدمتونو د 4 جی خدمتونو په ګډون د ښه والي او پراختیا په برخه کې ژمن دی.

د مخابراتو او معلوماتي ټکنالوجۍ وزیرې د یاد شرکت د خبرو او لیدلوري د اوریدو ترڅنګ ژمنه وکړه، چې د مخابراتو وزارت د یو پالیسی جوړونکې او د مخابراتي او معلوماتي ټکنالوجۍ سکتور ملاتړي ادارې په توګه به د خپلو امکاناتو په حدودو کې د مخابراتي خصوصي شرکتونو سره د ستونزو د حل کولو په برخه کې همکاري وکړي.

په پای کې دواړو لوریو پر اړیکو او لادپرو همغږۍ ټینګار وکړ.

د سید سعادت منصور نادري سره د معصومه خاوري کتل

په دې ناسته کې سید منصور سعادت نادري او آغلې معصومه خاوري د سولې پیغام د رسولو په برخه کې د مخابراتو او معلوماتي ټکنالوجۍ وزارت د رول، د تلپاتې سولې ترلاسه کولو لپاره د دې وزارت د وړتیاوو، امکاناتو او تخصص څخه د ګټې اخیستنې پر څرنگوالي او همدا رنګه په هیواد کې سولې ته تر رسیدو او د روانې جګړې په جریان کې د مخابراتي سکتور مصونیت او حفاظت په اړه بحث وشو.

ښاغلي نادري د مخابراتو وزارت څخه د پیغام په رسولو او د سولې په

خبرو اترو کې د لایزاتو همکاريو غوښتنه وکړه.

دیدار معین عواید و گمرکات وزارت مالیه با وزیر مخابرات

محترم عالم شاه ابراهیمی معین عواید و گمرکات وزارت مالیه با محترمه معصومه خاوری دیدار کرد و در پیوند به عواید سکتور مخابرات و تکنالوژی معلوماتی صحبت کردند.

در این دیدار، معین عواید و گمرکات وزارت مالیه، شفافیت در جمع آوری عواید را از اهداف و اولویت های مهم حکومت دانست و سکتور مخابرات را یکی از منابع و چشمه های مهم عایداتی دولت یاد کرد.

بانو خاوری، ضمن قدردانی از تلاش های وزارت مالیه در خصوص جمع آوری عواید، یاد آور شد که سکتور مخابرات و تکنالوژی معلوماتی سالانه میلیاردها افغانی عواید جمع آوری و به خزانه دولت منتقل می کند و این وزارت در زمینه جمع آوری عواید و تأمین شفافیت آن، کاملاً همکار خواهد بود.

د آغلې معصومه خاوري سره د افغان بېسيم مخابراتي شبکې سرپرست کتنه

د افغان بېسيم مخابراتي شرکت سرپرست رييس بناغلي علي الله سروري او ورسره ملگري تخنيکي ټيم د مخابراتو او معلوماتي ټکنالوجۍ له وزيرې آغلې معصومه خاوري او د دغه وزارت له يو شمېر نورو رئيسانو سره وکتل او د مخابراتو او معلوماتي ټکنالوجۍ سکتور د ښه والي په هکله خبرې وکړې.

په دې ليدنه کې، د افغان بېسيم مخابراتي شرکت رييس په هيواد کې د مخابراتي سيستمونو د ودې او پياوړتيا په لارو چارو او د دواړو بنسټونو تر منځ د لازمي همغږۍ په اړه ټينگار وکړ او د مخابراتو وزارت له مشرتابه څخه يې د لا زياتو همکاريو غوښتنه وکړه.

د مخابراتو او معلوماتي ټکنالوجۍ وزيرې د بناغلي سروري له حضور څخه د مننې پرمهال د وزارت د راتلونکو پروگرامونو او موخو په اړه خبرې وکړې او ژمنه يې وکړه چې د وزارت رهبري به د خپلو امکاناتو په حدودو او د قانون په چوکاټ کې د مخابراتي سکتور د ودې او پراختيا لپاره کار وکړي.

دیتاهای بزرگ، تحلیل و تجزیه آن

امروزه سازمان ها و شرکت ها برای تصمیم گیری درست به اهمیت اطلاعات بیشتر پی برده اند و همچنین شاهد آن هستیم که دیتا های دیجیتالی به سرعت در حال رشد هستند.

اصطلاح دیتا بزرگ در باره مقدار زیادی دیتا که توسط منابع مختلف تولید شده است می باشد.

این مقاله یکی از موضوعات در حال رشد و بسیار مورد نیاز امروزه به نام "دیتا بزرگ" Big Data را در کنار تکنیک ها و تکنالوژی های مورد نیاز برای تجزیه و تحلیل Big Data موسوم به "تجزیه و تحلیل دیتا" شناسایی و تشریح می کند.

علاوه بر این، ما تأثیرات و چالش های استفاده از Big Data در مورد آینده را نیز توضیح داده ایم. معرفی:

همانطور که می دانیم امروز در جامعه معلوماتی زندگی می کنیم و با انواع مختلفی از دیتاهای دیجیتالی از منابع مختلفی سروکار داریم.

به طور مثال، مسائل چون آب و هوا، دانش، مصرف انرژی، رسانه های اجتماعی، بانکها، آموزش، مسافرت، بیمه، دیتاهای GPS و غیره. برای سازمانی که با برخی یا انواع دیتا های فوق الذکر سروکار دارد، در فعالیت های منظم خود نیاز به تصمیم گیری موثر و کارآمد دارند، برای دستیابی به این کار باید انواع مختلفی از اطلاعات از منابع مختلف را جمع آوری کرده تجزیه و تحلیل کنند.

یک مثال ساده و معمول می تواند این اصطلاح را بیشتر وضاحت دهد. مثلا در بازار امروز رقابت مشتری ادامه دارد، برای اینکه یک شرکت تجربه مشتری خود را به وضاحت مشاهده کند، باید اطلاعاتی در مورد رسانه های اجتماعی، وب، تماس، علاقه شخصی، موقعیت مکانی و موارد دیگر مشتریان خود جمع آوری کند تا درک خود را به آنچه مشتری واقعاً نیاز دارد، بهبود بخشند.

۱ - منابع دیتای بزرگ

اصطلاح "دیتا های بزرگ" به مجموعه ای از انواع مختلف دیتا های تولید شده توسط منابع متنوع و غیر متجانس اطلاق می شود. تعریف دیگر دیتای بزرگ این است که به مجموعه ای از دیتا های پیچیده و کلان دیتای بزرگ گفته می شود که توسط نرم افزار و ابزارهای معلوماتی معمولی قابل تحلیل و پروسس نیست.

به عبارت دیگر، این اصطلاح به حجم عظیمی از دیتا های ساختاری و غیر ساختاری گفته می شود که با استفاده از روش ها و ابزارهای جدید جهت تولید مقادیر معنادار برای سازمان ها، جمع آوری شده و قابل تحلیل است.

دیتا های ساختار یافته از دیتابیس های داخلی سازمان ها بدست می آیند در حالی که دیتاهای غیر ساختاری از رسانه های اجتماعی، GPS، هوا، ترافیک و غیره حاصل می شود.

۲- کدام دیتا را می توان به عنوان "دیتای بزرگ" در نظر گرفت؟

دیتا های بزرگ را می توان با ویژگی های زیر تشریح کرد: اندازه صدا - این اساساً مربوط به مقدار زیادی از دیتا های تولید شده، ذخیره شده و عملیاتی شده در سیستم می باشد.

متنوع یا گوناگونی بودن - به منابع ناهمگون و انواع دیتا ها که توسط یک سیستم معلوماتی مدیریت می شود.

سرعت - اصطلاح سرعت به فرکانسی تولید دیتا ها گفته می شود که تولید و پروسس دیتا ها با چه سرعتی برای پاسخگویی به خواسته ها انجام می شود.

توسعه محصول

کمپنی های مانند نیت فلیکس، امزون، گمبل و غیره از دیتاهای بزرگ برای پیشبینی خواست های مشتریان استفاده می کنند. با طبقه بندی ویژگی های اصلی محصول یا خدمات و بعدا با نمونه برداری از روابط بین این ویژگیها و موفقیت تجاری، آنها مدل‌های پیش بینی کننده محصولات و خدمات جدید را می‌سازند.

مراقبت های صحی:

هنگامی که یک مریض از امراض متعددی رنج می برد و سابقه طبی پیچیده دارد، داکتر برای تصمیم گیری با مشکل روبرو می شود مگر اینکه دیتاهای گوناگون و ناهمگون را جمع آوری کند و در نتیجه تجزیه و تحلیل پیش بینی نموده و تصمیم اتخاذ میکند.

آگاهی یا اطلاعات امنیتی:

سازمان ها انواع مختلف اطلاعات را به صورت داخلی و خارجی با چندین مشتری، کارمند، مقامات دولتی، سهامداران و غیره تبادل می کنند. جلوگیری از دسترسی مهاجمان سایبری و هکرها به اطلاعات حساس یک چالش بزرگ است و این مشکل با استفاده از دیتاهای بزرگ برای شناسایی کاربر که چي کسی است می تواند حل شود؟

تجزیه و تحلیل دیتا

اصطلاح "تجزیه و تحلیل دیتا" روش تجزیه و تحلیل حجم عظیم دیتا یا دیتای بزرگ است. بر استخراج بینش از دیتاها تمرکز دارد، یا «تجزیه و تحلیل داده ها» شامل پروسه، ابزارها و تکنیک های تجزیه و تحلیل و مدیریت دیتاها از جمله جمع آوری، سازماندهی و ذخیره سازی دیتاها است. R, SAS, python, power BI ابزار هستند. و پیش بینی، توصیفی، دیدگاه، روش های هستند که در تجزیه و تحلیل دیتاها مورد استفاده قرار میگیرند.

زیربنای دیتای بزرگ

زیربنای دیتاهای بزرگ به ابزارها، عوامل و تکنالوژی که دیتاها را جمع آوری می کنند، سیستم های نرم افزار و رسانه‌ی ذخیره فیزیکی که دیتاها را ذخیره می کنند، شبکه‌ی که معلومات را انتقال می دهد و برنامه‌ی که برای ابزارهای تجزیه و تحلیل دیتاها زمینه مهیا می سازند و همچنان (بک آپ) یا آرشیف زیربنا که پس از تکمیل پروسه تجزیه و تحلیل، آن را بک آپ می کند؛ گفته می شود.

کمبود کارشناسان مسلکی دیتای عظیم

به منظور پروسس، تجزیه و تحلیل و ذخیره دیتا های بزرگ، شرکت ها نیاز به متخصصان دیتای بزرگ Big data دارند که امروزه کار دشواری است.

رشد سریع دیتاها

چالش بزرگ دیگر، برای یک سازمان عظیم بودن دیتاها است که ذخیره

کردن آن در دیتا یا مراکز دیتا کار آسانی نیست.

هزینه زیاد

باوجود اینکه پیاده سازی تجزیه و تحلیل برای کارهای بیشتری بیش از

یک دهه است که انجام شده اما هزینه ذخیره سازی این دیتا های پیچیده

هنوز یک موضوع نگران کننده می باشد.

- راه حل ها

- شرکت ها به منظور حل چالش ها و مشکلات ناشی از آن باید ورکشاپ ها و سمینارها را راه اندازی کنند.

- برای مقابله با این چالش، شرکت باید از روشهای فشرده سازی دیتا

استفاده کند، و دیتاهای زائد و تکراری را حذف کند.

- برای کاهش هزینه ذخیره سازی این دیتاها، لازم است متودها و

الگوریتم های جدیدی توسعه داده شود.

آینده دیتا های بزرگ:

آفزایش حجم دیتا

غالب کارشناسان دیتا توافق دارند که مقدار دیتاها به طور دوامدار در

حال افزایش است.

چیره شدن بر فضای دیتای بزرگ توسط ابزارهای منبع باز

Hadoop, Spark, R, Python ابزارها و تکنالوژی هایی هستند که در

تجزیه و تحلیل دیتا های بزرگ کاربرد گسترده ای دارند.

یادگیری ماشین روند دیگری برای شکل دادن آینده خواهد بود

یادگیری ماشین اساساً شاخه ای از هوش مصنوعی است که به کامپیوتر در تجزیه و تحلیل دیتاهای بزرگ کمک می کند.

مطابق نظریات برجسته ترین شرکت های تحقیقاتی تکنالوژی معلوماتی جهان مانند گارتنر و اووم پیش بینی شده است که یادگیری ماشین بخشی اساسی برای آماده سازی دیتاها و تجزیه و تحلیل و پیش بینی برای تجارت سودآور است.

رشته کامپیوتری کلاود کاربرد گسترده تری خواهد داشت

راه حل های کلاود وسعت پذیر اند و تکنالوژی های Hadoop اجازه می دهد دیتاها در فضای کلاود تجزیه و تحلیل شوند که یک راه حل ارزان تر ارائه می دهد.

افزایش امنیت

همانطور که دیتا های دیجیتالی به طور مداوم در حال افزایش هستند، جرایم سایبری نیز در حال افزایش هستند.

برای کشف جرایم، تجزیه و تحلیل دیتاهای بزرگ به استراتژی های امنیتی افزوده می شود.

نتیجه

از آنجا که دیتای بزرگ در آغاز کار است و به ندرت مورد اجرا قرار دارد، اما اکثریت شرکت ها تلاش می کنند تا به آن دست یابند.

در مورد دیتاهای بزرگ تعاریف زیادی وجود دارد اما هیچ یک از موارد پذیرفته شده وجود ندارد.

تجزیه و تحلیل دیتا های بزرگ دارای راه حل های کامل مدیریت دیتاها، برای شرکت های که با داده های متنوع سروکار دارند، است.

برای تحقق تجزیه و تحلیل دیتا های بزرگ، شرکت ها باید زیربنای دیتاهای بزرگ را داشته باشند.

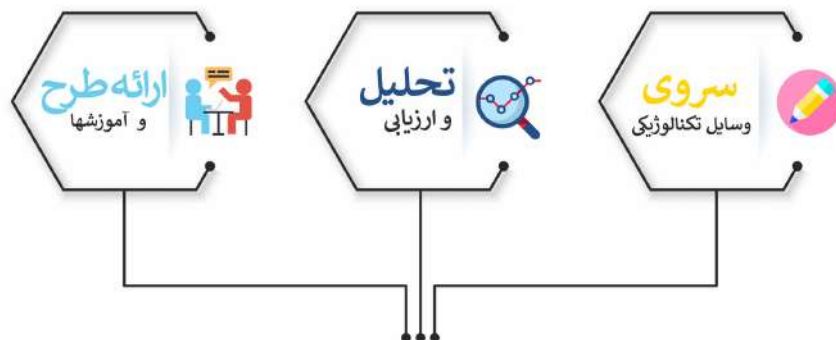
با افزایش دیتاهای دیجیتالی، دیتاهای بزرگ در عرصه های مختلف جامعه معلوماتی فردا کاربرد وسیع تری خواهند داشت.

د پنجشير سيمه ايزو ادارو وسايلو سروې

دا سروې د پنجشير ولايت د مخابراتو او معلوماتي ټكنالوجۍ رياست لخوا د ټكنالوجيكي وسايلو په اړه د معلوماتو ترلاسه كولو او د ټكنالوجيكي سرچينو څخه د گټې اخيستنې د څرنگوالي او د سيمه ايزو ادارو د معلوماتي ټكنالوجۍ د برخې مسئولينو سره د همغږۍ په موخه پيل شوې ده.

د دې سروې د تحليل او ارزونې سره سم به د مخابراتو رياست د قرنطين دورې د پای ته رسيدو وروسته د پنجشير ولايت په كچه د ادارو كاركوونكو د اړتياوو په پام كې نيولو سره د ډيجيټلي مهارتونو د پراختيا په موخه روزنيز پروگرامونه، وركشاپونه او تخنيكي سيمينارونه تنظيم كړي.

انكشاف مهارت‌های دیجیتال در سطح ادارات ولايت پنجشير

سفر نشاط آور نابینایان با شیشه های هوشمند موتر

شرکت فورد در حال ساختن موترهوشمندی است که برای مسافران نابینا امکان تجربه کردن مناظر بیرون ماشین را فراهم می کند. پیش نمونه ساخته شده از این نوع اتومبیل که "منظره را احساس کن" نام دارد، با استفاده از عکس هایی با کنتراست بالا در روی چراغ های ال ای دی (LED) منظره بیرون ماشین را باز تولید می کند. از این طریق مسافران نابینا می توانند شیشه پنجره ماشین را لمس کنند و سایه های متنوع ارتعاش خاکستری را با شدت های مختلف احساس کنند. "انستیتوی ملی سلطنتی افراد نابینا" که یک نهاد خیریه در بریتانیا است اعلام نموده است که این نهاد از تلاش این شرکت صمیمانه استقبال می کند. رابین اسپینکس، مدیر این نهاد گفت: "این تکنولوژی به برداشتن موانع سد کننده دید نابینایان کمک می کند و باعث می شود افرادی که بینایی شان را از دست داده اند، سفری لذت بخش تر داشته باشند."

شرکت ماشین سازی فورد در ایتالیا و شرکت جی تی بی رما با همکاری یک شرکت محلی که برای نابینایان ابزار تولید می کند، این پیش نمونه را طراحی کرده اند. افزون بر فناوری هوشمند نمایش مناظر بر روی پنجره موتر، این موتر هوشمند همچنین به امکان دستیار صوتی مجهز است که با استفاده از هوش مصنوعی، مناظر بیرون ماشین را برای نابینایان توصیف می کند. ویدیویی از این فناوری زنی نابینا را نشان می دهد که برون نمای کوهی را با دست لمس می کند و همزمان دستیار صوتی به صورت خودکار آن را "کوهی پر برف" توصیف می کند. یک سخنگوی شرکت فورد می گوید: "ما در پی بهتر ساختن زندگی مردم هستیم و این فرصت فوق العاده ای برای مسافران نابینا است تا بتوانند یک جنبه نشاط آور سفر و رانندگی را با هم تجربه کنند."

د باميان په ولايت کې ښوونيز ورکشاپ

دا روزنيز ورکشاپ د دې ادارې د هارډویر کارپوه محمد زمان متین لخوا وړاندې شو او د مخابراتو او معلوماتي ټکنالوجۍ ریاست کارمندانو

لپاره په کاري ځای کې د بریښنایی او ډیجیټل وسیلو خوندي او مؤثره کارونې په اړه معلومات ورکړل شو.

د دې برنامې د ترسره کولو موخه د ډیجیټلي او بریښنایی تجهیزاتو غوره او مؤثره کارونه، په کاري ځای کې روغتیا او خونديتوب په اړه

پوهاي ورکول دي چې د ICT وروستي تجهیزاتو کارولو لپاره ځانگړی لارښود دی او د دغه پروگرام په زده کولو سره به د دفتر تجهیزاتو

مؤثره کارونې او ساتنې لپاره زمينه برابره شي او په نهایت کې به خوندي او ډاډمن کاري چاپیریال رامنځته شي.

توانایی هوش مصنوعی امکان صحبت با کتاب را میسر ساخت

مرکز تحقیقات گوگل چگونگی فهم «فرآیند زبان طبیعی» در «هوش مصنوعی» را منتشر کرده است. بخش تحقیقاتی وب سایت «Moun-tain View» چندین مورد از فرآیندی موسوم به «آزمایشات معنایی» را منتشر کرده است. این وب سایت فعالیت هایی جالب در حوزه توانایی های «هوش مصنوعی» را جمع به فهم چگونگی صحبت کردن انسان ارائه می دهد. یکی از این وب سایت ها، «صحبت با کتاب» (Talk to Books) نامیده می شود. زیرا کاربران در این وب سایت می توانند در حوزه مشخصی با کتاب صحبت کرده و ارتباط برقرار کنند. در این فرآیند، کاربر یک سوال یا جمله مشخص را تایپ می کند، سپس وب سایت تمامی جمله تایپ شده از سوی کاربر را در کتابی که مرتبط با سوال کاربر است، پیدا می کند. ری کرزویل، دانشمند علوم کمپیوتر، نویسنده، مخترع، آینده پژوه و مدیر مهندسی بخش تحقیقات گوگل و راشل برن استیر، مدیر تولید گوگل اظهار کردند، این سیستم به ارتباط کلمات کلیدی بستگی ندارد. این دو دانشمند گفتند: هوش مصنوعی این سیستم با استفاده از میلیارد ها جمله شبیه مکالمه، آموزش داده شده است. بنابراین می تواند پاسخ مناسب با سوال مطرح شده را ارائه دهد. صحبت کردن با کتاب می تواند به کاربران کمک کند تا به راحتی عنوان های مد نظر خود را در کتاب ها جست و جو کرده و بیابند. وب سایت دیگر جست و جوی گوگل، به نام «Semantis» است که بازی های مرتبط با کلمات را ارائه می دهد. دو بازی ارائه شده در این وب سایت، می توانند مفاهیم شبیه به هم و مخالف از هم را تشخیص دهند. در این بازی حتی صدای «موتور سیکلت» و صدای «گره» نیز تشخیص داده می شود. با پیشرفت خط سیر کلمات، مدل آموزشی هوش مصنوعی، الگوریتم ها را قادر می سازد تا ارتباط میان کلمات که بر اساس استفاده از زبان واقعی است را یاد بگیرند که این امکان منجر به پیشرفت «پردازش زبان طبیعی» شده است. با توجه به گفته های ری کرزویل و راشل برن استیر، این وب سایت ها قابلیت های جدید «هوش مصنوعی» را نشان می دهد که می توانند برنامه های کاربردی را پیش ببرند. این قابلیت تاکنون وجود نداشته است. برنامه های کاربردی دیگر شامل «طبقه بندی»، «شباهات معنایی» و «دسته بندی» کلمات است. این فناوری در برنامه های کاربردی دیگر گوگل نیز کاربرد خواهد داشت.

د جوزجان په ولايت کې روزنيز پروگرام

د ډيجيټلي سواد کچې لوړولو په موخه د جوزجان ولايت د دولتي ادارو د معلوماتي ټکنالوجۍ برخې کارکوونکو

ته د آفيس منجمنټ په برخه کې د جوزجان ولايت د مخابراتو او معلوماتي ټکنالوجۍ رئيس شاهپور بختيار

لخوا دا روزنيز پروگرام په رسمي ډول پيل شو.

بناغلي بختيار د ټکنالوجۍ پراهميت او د "آفيس منجمنټ" روزنيز پروگرام اغيزمنتيا او گټورتيا په اړه خبرې

وکړې وېې ويل: چې دا پروگرام د کمپيوټر او اداري معمولي پروگرامونو په کارولو سره په ورځنيو چارو کې د

ستونزو هوارولو لپاره په لاره اچول شوی دی.

همدارنگه گډونوالو د داسې پروگرامونو د هرکلي ترڅنگ وويل چې د اداري چارو د مدیریت زده کړه د

کارکوونکو د مهمو اړتياوو څخه شميرل کېږي او د دوي د وړتياوو او مهارتونو په لوړولو کې گټورې دي.

ټاکل شوېده چې د ډيجيټلي سواد کچې د لوړولو دا پروگرام د دوو مياشتو په اوږدو کې گډونوالو ته ترسره شي.

هدفونی مناسب برای حل معضل آزار دهنده خروپف

به تازگی هدفونی به نام Sleepbuds ساخته شده که خرخر کردن کاربر را به او هشدار می‌دهد. به این ترتیب کاربر برای پیشگیری از خروپف موقعیت سر و گردن خود را به هنگام خواب تغییر می‌دهد.

کاربر می‌تواند این هدفون بی سیم را تمام شب در گوش خود نگه دارد. هنگام خواب سه مجموعه از باله های این هدفون سبب می‌شوند در گوش محکم قرار بگیرد. هنگامی که Sleepbuds صدای خرخر را ردیابی می‌کند، با انتشار پیام هشدار به شکل اصوات و ارتعاشات میکرو واکنش نشان می‌دهد. این پیام‌ها برای بیدار کردن کاربر کافی است. به این ترتیب او موقعیت گردن و سر خود را تغییر می‌دهد. علاوه بر آن این پیام‌های هشدار

اعصاب مغز کاربر را نیز فعال می‌کند و در نتیجه برای پیشگیری از خروپف کردن عضلات گلو کشیده تر می‌شوند. افزون بر این کاربر می‌تواند پس از بیدار شدن در اپلیکیشن مربوط به این هدفون روند خرخر کردن خود را رصد کند.

باخبری از سلامت خود با استفاده از کفش هوشمند

یک شرکت اتریشی کفش هوشمندی به نام «استاپ وان» برای استفاده در کفش های عادی تولید کرده که در بافت آن حسگرهای پیشرفته ای برای جمع آوری اطلاعات در مورد سلامت استفاده کننده از این کفش هوشمند وجود دارد.

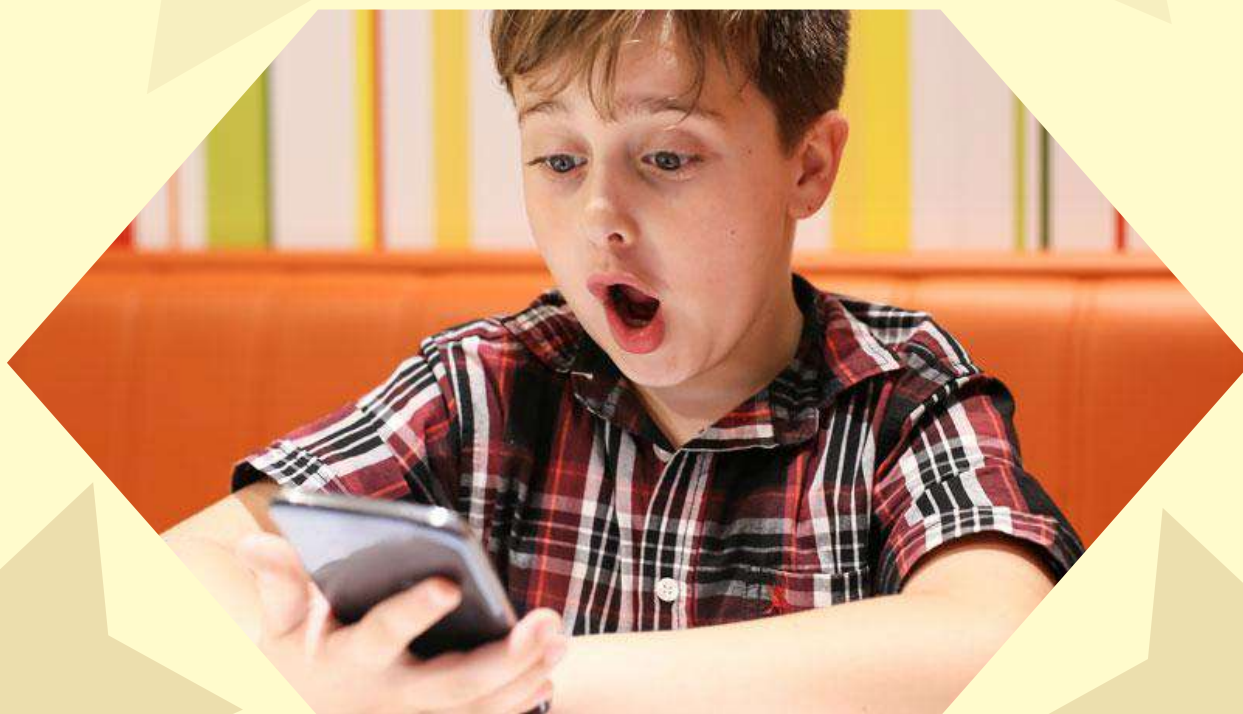
این حسگرها با بررسی شیوه راه رفتن، نحوه توزیع وزن پا، شیوه تحرک و موقعیت های جغرافیایی فرد، داده های مفیدی را در مورد وزن، میزان کالری مصرف شده، فعالیت های روزمره، وضعیت کلی فرد و هرگونه فشار بر ساختار اسکلت او را جمع آوری می‌کنند. این اطلاعات در نهایت به یک برنامه تلفون همراه منتقل شده و در قالب داده های قابل درک و سامان یافته در اختیار کاربر قرار می‌گیرند. شرکت سازنده این کفش هوشمند مدعی است با استفاده از آن، شناسایی مشکلات موضعی بدن افراد امکان پذیر خواهد بود و از این طریق می‌توان برای حل مشکلاتی همچون کمردرد، پا درد، درد چانه، تنظیم حرکات پا، حل مشکل ناهنجاری های پا، ناهماهنگی های ستون فقرات و ضعف عضلانی اسکلت بدن انسان اقدام نمود. شرکت سازنده "استاپ وان" را یک

فیزیوتراپیست همراه معرفی کرده است.

فناوری هوشمند برای کنترل گوشی فرزندان

شرکت ورizon از طراحی برنامه تیلیفون همراهی خبر داده که والدین با استفاده از آن می‌توانند به راحتی گوشی های فرزندان خود را کنترل کنند.

این برنامه که "خانواده هوشمند" یا "اسمارت فامیلی" نام دارد، فیلتر کردن فهرست تماس ها، محدود کردن مدت زمان دسترسی به نمایشگر گوشی و اقدامات متنوع دیگری را ممکن می‌کند. هر نسخه از این برنامه برای کنترل حداکثر 10 گوشی تیلیفون همراه قابل استفاده است. با استفاده از فیلتر خاص این برنامه می‌توان جلوی دسترسی به وب سایت هایی که محتوای خشن، هرزه نگارانه و مرتبط با الکل، مواد مخدر و مسایل غیر اخلاقی و غیره را ارائه می‌دهند سد کرد. علاوه بر این، با استفاده از این برنامه می‌توان جلوی اجرای برخی App های نامناسب را گرفت. والدین همچنین می‌توانند برخی افراد موجود در فهرست تماس فرزند خود را بلاک کنند. پیامک های رد و بدل شده کودکان خود را بخوانند و از سابقه تماس های آنها مطلع شوند. امکانات این برنامه به حدی متنوع است که از آن می‌توان برای کنترل کردن میزان شارژ باقی مانده گوشی نیز بهره گرفت. در ضمن از این طریق می‌توان برای پیشگیری از اعتیاد به فضای مجازی، میزان استفاده کودک از اینترنت را هم کنترل کرد و در صورتی که استفاده از وای - فای به حد مشخصی رسید، این کار را متوقف کرد. اعمال محدودیت های زمانی، محدود کردن تعداد پیام های قابل ارسال نیز از امکانات این برنامه است و از آن می‌توان برای ردگیری موقعیت مکانی فرزندان بهره گرفت، به طوری که اگر کودک از موقعیت مشخص شده پا فراتر گذاشت به سرعت پیامی برای والدین ارسال می‌شود.

تیم پاسخگویی به حوادث کمپیوتری (CERT/CSIRT)

پیش از آن که به اصل موضوع بپردازیم، ذکر موضوعات زیر را لازم و ضروری می‌دانیم:
الف: این مطلب صرفاً جهت آشنایی و آگاهی با ساختار تیم پاسخگویی به حوادث کمپیوتری/سایبری که برای مدیریت و رسیدگی به حوادث کمپیوتری می‌باشد، تهیه و ترتیب شده است.

ب: مفاهیم ذیل در این مقاله به صورت مترادف به کار رفته است:

حادثه کمپیوتری (Computer Incident) و حادثه امنیتی کمپیوتر (Computer Security Incident)

تیم پاسخگویی به حوادث کمپیوتری (CERT) Computer Emergency Response Team و تیم پاسخگویی به حوادث امنیتی کمپیوتر (CSIRT) Computer Security Incident Response Team

ج: از آن جایی که موضوع کاملاً تخریکی است، برای فهم و درک بهتر موضوع لازم است تا اصطلاحات مرتبط به این موضوع را تا حد ممکن تعریف نماییم.

1. نقض امنیتی (Security Breach) چیست؟

هر عمل که باعث دسترسی غیر مجاز و نقض محرمانگی، صحت و قابل دسترس بودن سیستم، شبکه، برنامه، تجهیزات و یا معلومات کمپیوتری شود، بنام نقض امنیتی Security Breach یاد می‌شوند.

2. حوادث کمپیوتری/سایبری (Computer Security Incidents/Cyber Incident) چیست؟

از نگاه امنیت سایبری، هر رویداد و عمل که باعث دسترسی غیر مجاز، نقض قوانین و پالیسی امنیتی سیستم و یا باعث نقض محرمانگی، صحت و یا قابل دسترس بودن سیستم، شبکه، برنامه و یا معلومات کمپیوتری شوند، به عنوان حادثه امنیتی کمپیوتر یا حادثه کمپیوتری یاد می‌شود.

3. پاسخگویی به حوادث کمپیوتری (Computer Security Incident Response) چیست؟

بیانگر فعالیتی است که برای مدیریت و رسیدگی به حوادث کمپیوتری/سایبری اتخاذ می‌گردد. هدف از این پاسخ این است که شرایط را طوری کنترل نماید تا آسیب‌پذیری را محدود نموده و زمان و هزینه بازیابی (Recovery) به حالت عادی را کاهش دهد.

تیم پاسخگویی به حوادث کمپیوتری (CERT/CSIRT):

از زمان که انسان‌ها قادر به ساخت و استفاده از کمپیوتر شده است، در کنار سایر مشکلات تخریکی، حوادث امنیتی کمپیوتر نیز به مرور زمان یکی از مشکلات بوده که انسان‌ها با آن روبرو می‌باشد. نکته قابل ذکر این است که حوادث کمپیوتری که امروز دامنگیر کشورها، سازمان‌ها و ارگان‌ها است نه تنها شکل پیچیده و پیشرفته تری به خود گرفته اند، بلکه اهداف این حوادث نیز به مراتب شکل پیچیده یافته است. زمانی که حادثه کمپیوتری اتفاق می‌افتد، برای کشورها، سازمان و ارگان‌های که از این حوادث آسیب می‌بینند، بسیار حیاتی و مهم است، که چگونه سریع و مؤثر به این حوادث پاسخ ارائه نمایند تا از آسیب زیاد جلوگیری نموده و برای بازیابی سیستم‌های آسیب‌دیده، هزینه کمتری به مصرف رسانند.

تحلیل درست، سرعت و شناسایی منابع حوادث امنیتی کمپیوتر از فاکتورهای مهم پاسخگویی به حوادث کمپیوتری دانسته می‌شوند. برای ایجاد توانایی و ظرفیت پاسخگویی مؤثر در سازمان‌ها و ارگان‌ها، لازم است پالیسی‌ها (Policies)، پروسه‌ها (Processes) و پروسجرهای (Procedures) رسمی تعریف شوند. به همین منظور، تیم پاسخگویی به حوادث کمپیوتری (CERT/CSIRT) برای ارائه پاسخ به حوادث کمپیوتری شکل گرفته است. هر چند نقش‌ها و ساختار این تیم در کشورها و سازمان‌های مختلف متفاوت بوده و نیز با گذشت زمان تغییر یافته است با آن هم به صورت کلی، نقش اصلی و کلیدی آن بر پاسخگویی به حوادث کمپیوتری حفظ شده است. بنا می‌توان تیم پاسخگویی به حوادث کمپیوتری (CERT/CSIRT) را چنین تعریف نمود: "تیم از متخصصین تکنالوژی معلوماتی (IT) است که مسوول شناسایی، جلوگیری، رسیدگی و پاسخگویی به حوادث کمپیوتری/سایبری در یک کشور و یا در یک سازمان را به عهده دارند."

هدف تیم پاسخگویی به حوادث کمپیوتری (Objectives of CERT/CSIRT):

تیم پاسخگویی به حوادث کمپیوتری در کشورها و سازمان‌های مختلف دارای نقش‌ها و مسوولیت‌های متفاوت است. تیم پاسخگویی به حوادث کمپیوتری هر کشور و سازمان بنابر ساختار تشکیلاتی امنیت سایبری، توانایی‌ها و ظرفیت‌های مالی و انسانی، خدمات مختلف و متفاوت را ارائه می‌نمایند. بنا به صورت کلی می‌توان گفت که هدف اصلی و اساسی تیم پاسخگویی به حوادث کمپیوتری "محافظت از محرمانگی (Confidentiality)، صحت و کامل بودن (Integrity) و قابل دسترس بودن (Availability) سیستم، شبکه، برنامه، تجهیزات و معلومات کمپیوتری در برابر حوادث کمپیوتری/سایبری می‌باشد."

قابل یادآوری است که از نگاه امنیت سایبری، هدف از تیم پاسخگویی به حوادث کمپیوتری، محافظت از منافع ملی، اقتصادی، سیاسی، زیربناها و زیرساخت‌ها و محافظت از خدمات که از سوی دولت ارائه می‌شوند، می‌باشد. مطالعه ساختار تیم‌های پاسخگویی به حوادث کمپیوتری نشان می‌دهد که بعضی از کشورها دارای چندین تیم پاسخگویی به حوادث کمپیوتری می‌باشند و نقش هر تیم بنابر دیدگاه، منافع ملی، اقتصادی و استراتژی ملی متفاوت است. به صورت خلاصه می‌توان گفت که نقش کلیدی و اساسی تیم پاسخگویی به حوادث کمپیوتری/سایبری ارائه پاسخ مؤثر به حوادث امنیت کمپیوتری می‌باشد.

فواید و ضرورت تیم پاسخگویی به حوادث کمپیوتری (The Need and Benefits of CERT/CSIRT)

با توجه به پیشرفت تکنالوژی معلوماتی، تهدیدات، حملات و جرایم سایبری نیز ابعاد گسترده‌تر و پیچیده‌تری به خود گرفته است. کشورها و سازمان‌ها سالانه میلیون‌ها دلار را برای مبارزه با جرایم سایبری سرمایه‌گذاری می‌نمایند. با آن هم تحقیقات نشان می‌دهند که تهدیدات، حملات و جرایم سایبری هنوز هم یکی مشکلات جدی کشورها و سازمان‌ها می‌باشند. کشورها و سازمان‌ها برای مبارزه با این تهدیدات سایبری تیم‌های تخریکی پاسخگویی به حوادث کمپیوتری و سایر ساختارهای سایبری را ایجاد نموده است. از آن جایی که تهدیدات و جرایم سایبری به صورت صد فیصد قابل جلوگیری نیستند، تیم‌های پاسخگویی به حوادث کمپیوتری (CERT/CSIRT) با جلوگیری، شناسایی، کنترل و پاسخی‌دهی حوادث کمپیوتری، در حفظ و محافظت از منافع اقتصادی، سیاسی، زیربناها، حکومت داری و ارائه خدمات کشورها و سازمان‌ها نقش کلیدی دارند. بنا داشتن و ایجاد تیم پاسخگویی به حوادث کمپیوتری (CERT/CSIRT) برای مهار و مبارزه با حوادث کمپیوتری لازم و ضروری دانسته می‌شود.

ادامه دارد.....